HOGESCHOOL ipabo

Studiegids 22/23

Deeltijd Jaar 4 semester 1

Onderzoekend leren

Inhoud

Inhoud **1**
Voorwoord **2**
1 Uitgangspunten van het studieprogramma **3**
1.1 Plaats van onderwijseenheden van het betreffende studiejaar in het totale programma minor 3 en 4 7
2 Studieloopbaanbegeleiding en de professionele leergemeenschap **8**
2.1 Studieloopbaanbegeleiding 8
2.2 Professionele leergemeenschap 8
2.3 Onderzoek 9
2.4 Toetsing 9
3 Studieonderdelen Periode 13 en 14 ..... **10**
3.1 Werkplekleren 10
3.2 Uitstroomprofiel Onderzoekend leren 13
Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen **22**
Nuttige adresgegevens **27**

Voorwoord

Beste student,

Dit is de studiegids van het eerste semester van het 4e jaar op Hogeschool IPABO. Je vindt in deze gids de informatie over het studieprogramma. Per studieonderdeel wordt kort en bondig beschreven wat de inhoud is, aan welke doelen gewerkt wordt, welke literatuur je moet bestuderen, hoe groot de studielast is en hoe het onderdeel getoetst wordt. Ook kun je lezen hoe je begeleid wordt tijdens je studie. De programmagebieden die aan bod komen zijn: het werkplekleren (stage) en het uitstroomprofiel.

Gebruik deze studiegids om de noodzakelijke informatie per studieonderdeel terug te vinden. Met deze gids krijg je inzicht in de opbouw van je studie en de kern van elk studieonderdeel. In de lessen en de bijeenkomsten op de opleiding volgt verdere informatie en inspiratie over de vormgeving van elk studieonderdeel.

We wensen je veel succes met je studie dit semester!

Het docententeam van Hogeschool IPABO

1 Uitgangspunten van het studieprogramma

In onderstaand overzicht kun je zien hoe we de opleiding hebben ingedeeld en wat we per fase van een student verwachten. Om de studeerbaarheid te verhogen hebben we elk semester opgedeeld in twee periodes. Elke periode duurt 9 à 10 weken. Naast lesweken zijn er toetsweken en voor de voltijdopleiding ook stageweken. De majorfase hebben we opgedeeld in vier beroepstaken en de minorfase in vier minoren.

		Semester 1	**Semester 2**
Majorfase	**Jaar 1** Fase: Opleidingsbekwaam	Beroepstaak 1 Periode 1 en 2	Beroepstaak 2 Periode 3 en 4
	Jaar 2 Fase: Minorbekwaam	Beroepstaak 3 Periode 5 en 6	Beroepstaak 4 Periode 7 en 8
Minorfase	**Jaar 3** Fase: Werkplekbekwaam	Minor 1 Periode 9 en 10	Minor 2 Periode 11 en 12
	Jaar 3 Fase: Werkplekbekwaam	Minor 3 Periode 13 en 14	Minor 4 Periode 15 en 16

Voor elk studieonderdeel in deze gids krijg je studiepunten (EC). We werken met onderwijseenheden van minimaal 3 EC. Dat betekent ook dat we zowel in de major- als de minorfase voor een groot deel met een vakoverstijgend programma werken, waarin de verschillende vakken rondom een gezamenlijk thema worden aangeboden.

Het studieprogramma zit zo in elkaar dat je werkt aan de bekwaamheidseisen voor leerkrachten. Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij vakinhoudelijk, vakdidactisch en pedagogisch invulling kan geven aan het beroep leraar basisonderwijs. Een bekwame leraar is ook deelnemer aan een professionele (onderwijs)-leergemeenschap. Deze vormt hij met zijn collega's.

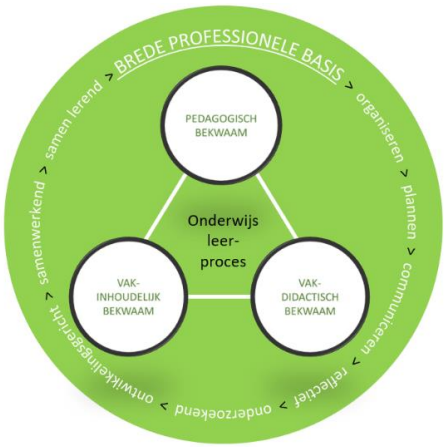

Figuur 1: Bekwaamheidsprofiel leerkracht basisonderwijs, bewerkt model, bron: Onderwijscoöperatie, 2012

Binnen Hogeschool IPABO zijn de landelijke bekwaamheidseisen (LBHE) leidend in het curriculum. De codes komen terug in de verschillende beoordelingsformulieren onder het kopje BHE.
De volledige lijst van LBHE vind je in Bijlage 1: Landelijke Bekwaamheidseisen. Daarin is duidelijk hoe de leerlijn er per bekwaamheidseis uitziet.

Met het studieprogramma kiezen we er ook voor om jou als student meer eigen regie te geven en ruimte te maken voor jouw eigen interesses en vragen. Dat kan zowel bij het werkplekleren als in het basisprogramma, maar het meest duidelijk zie je dat terug bij de keuzeprogramma's in de major- en minorfase en de specialisaties in de minorfase. Voor de keuzeprogramma's, die je regelmatig volgt met studenten uit verschillende jaargroepen, is een aparte studiegids samengesteld.

CONTEXTEN BEKWAAMHEIDSEISEN

Het leerproces van jou als student tot beginnend leerkracht basisonderwijs staat steeds centraal in het studieprogramma. Je ziet hieronder hoe dat per fase en per jaar wordt opgebouwd.

Opleidingsbekwaam (eind jaar 1)

In de opleidingsfase opleidingsbekwaam voert de student leeractiviteiten uit, waarin hij zich vakinhoudelijk heeft verdiept. Hij houdt daarbij rekening met de gegeven startsituatie en de verschillen tussen leerlingen. Deze verricht hij in de volgende context op zijn stage:
onder coaching en verantwoordelijkheid van de mentor;
de leeractiviteiten zijn een variatie in werkvormen;
de leeractiviteiten zijn afgestemd op de gebruikelijke inrichting van het onderwijs in de stagegroep en op informele contacten met ouders. Een taakverdeling hierin wordt samen met de mentor afgestemd.

Minorbekwaam (eind jaar 2)

In de opleidingsfase minorbekwaam is de student in staat om, onder begeleiding van de mentor en op basis van een groepsplan, onderwijsactiviteiten inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord uit te voeren. De student kan daarbij in de uitvoering rekening houden met de verschillen in de groep door af te stemmen op de ontwikkelingsbehoeften van zijn groep.
De student kan een sfeer neerzetten tijdens de leeractiviteiten, waarin de leerlingen rekening (leren) houden met elkaar. De student heeft daarbij zicht op zijn eigen communicatief gedrag en dat van de leerlingen onderling in zijn groep. De student herkent de basisbehoeften bij leerlingen en houdt hier rekening mee.

Dit verricht de student in de volgende context op zijn stage:
- onder gedeelde verantwoordelijkheid van de mentor;
- stimulerend en (bege)leidend;
- een dagdeel;
- tijdens leeractiviteiten met een variatie in werkvormen en aandacht voor de verschillende onderwijsbehoeften. Hierbij woont de student ook enkele gesprekken in formele setting met ouders bij;
- de leeractiviteiten zijn afgestemd op de gebruikelijke inrichting van het onderwijs in de stagegroep. Een taakverdeling hierin wordt samen met de mentor afgestemd.

Werkplekbekwaam (eind jaar 3)

Op niveau van werkplekbekwaam voert de student leeractiviteiten in de stage uit, waarin de student laat zien dat hij zijn handelen afstemt op de visie van de school en die kan onderbouwen op basis van theorie. De student is in staat om voor een werkdag, volledig zelfstandig en op basis van een groepsplan alle onderwijsactiviteiten inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord uit te voeren. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de verschillende onderwijsbehoeften in de groep, ook met die van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.

Deze verricht hij in de volgende context op zijn stage:
- gecoacht door de mentor;
- stimulerend, leidend en begeleidend;
- werkt op basis van een passende vorm van sturing;
- binnen de groep aandacht voor verschillen en extra zorg bieden aan een kleine groep leerlingen;
- in deze fase heeft de student enige inbreng in formele oudercontacten onder toezicht van zijn mentor;
- als lid van het schoolteam; binnen de visie van de school.

Startbekwaam (eind jaar 4)
Op niveau van startbekwaam voert de student gedurende een aantal weken, bestaande uit vijf opeenvolgende werkdagen, volledig zelfstandig onderwijs uit. Dit doet hij voor verschillende onderwijsactiviteiten op planmatige en beredeneerde wijze. Het gegeven onderwijs is hierbij inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoord. Dit voert hij uit voor een (leeftijds)groep naar keuze, rekening houdend met de verschillende onderwijsbehoeften in de groep. Over de voortgang van de onderwijsprocessen en de opbrengsten bij kinderen kan hij rapporteren aan en in gesprek gaan met collega's en ouders op basis van een analytisch zicht op de ontwikkeling en het leren van kinderen en het eigen professionele aandeel hierin. Deze verricht hij in de volgende context op zijn stage: • zelf verantwoordelijk; • de complete weken: gedurende vijf opeenvolgende werkdagen; • stimulerend, leidend en begeleidend; • werkt op basis van een passende vorm van sturing; • leeractiviteiten zijn gericht op de groep als heterogene groep; • de student is in staat om onder supervisie van de mentor zelfstandig oudergesprekken te voeren; • als lid van het schoolteam; binnen de visie van de school.

Tabel 1: Bekwaamheidsniveau per context opleidingsfase

1.1 Plaats van onderwijseenheden van het betreffende studiejaar in het totale programma minor 3 en 4

Jaar 4 eerste en tweede semester Profileren	
Minor 3: brede oriëntatie uitstroomprofiel	**Minor 4:** onderzoeksminor
Kern persoonlijke professionaliteit: je rol in het team	**Kern persoonlijke professionaliteit:** werknemerschap
Kern: afhankelijk van gekozen uitstroomprofiel Spelend leren Onderzoekend leren Diversiteit & kritisch burgerschap	**Kern: afhankelijk van gekozen uitstroomprofiel** Spelend leren Onderzoekend leren Diversiteit & kritisch burgerschap
Werkplekleren: 15 EC Jonge kind: groep 1-3 óf Oudere kind: groep 4-8	**LIO Werkplekleren: 18 EC** Jonge kind: groep 1-3 óf Oudere kind: groep 4-8
Keuzeprogramma: Brede oriëntatie uitstroomprofiel door middel van het ontwikkelen van een portfolio, uitmondend in een eerste afstudeerproduct **15 EC**	**Keuzeprogramma:** • Verdieping van een aspect uit het gekozen uitstroomprofiel door middel van een praktijkonderzoek: onderzoeksverslag uitmondend in een onderzoeksartikel als tweede afstudeerproduct. **9 EC** • GO (pc, rk, isl of rd): einddocument **3 EC**
Totaal: 30 EC	**Totaal: 30 EC**

2 Studieloopbaanbegeleiding en de professionele leergemeenschap

Op Hogeschool IPABO word je op twee manieren begeleid bij het studeren: via studieloopbaanbegeleiding (SLB) en in de professionele leergemeenschap (PLG).

2.1 Studieloopbaanbegeleiding

In het vierde studiejaar word je op Hogeschool IPABO begeleid door je studieloopbaan-begeleider (SLB'er). De studieloopbaanbegeleider begeleidt jouw leerproces op adaptieve wijze: hij sluit aan bij de opleidingsfase waarin je zit, bij de dynamiek in de groep en bij de behoeftes van jou of van de hele groep.

De studieloopbaanbegeleider kan een sturende rol op zich nemen, maar hij streeft naar een meer begeleidende en coachende rol. We gaan er daarbij vanuit dat jij zelf verantwoordelijk bent voor je eigen leerproces(sen) en dat je je actief, collegiaal en constructief opstelt.

Ten aanzien van de brede professionele basis wordt tijdens de vierdejaars SLB-bijeenkomsten aandacht besteed aan:

1. werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte;
2. reflectief leren;
3. op systematisch wijze, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven gegevens verzamelen en analyseren en hieraan conclusies verbinden;
4. een actieve bijdrage leveren aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en verantwoordelijkheid tonen in communicatie en samenwerking met zowel intern als extern betrokkenen van de werkplek.

2.2 Professionele leergemeenschap

Op Hogeschool IPABO werk je regelmatig samen in professionele leergemeenschappen (PLG). Het is een vorm van sociaal leren waarbij je in kleine groepen gezamenlijke leeractiviteiten onderneemt.

In het eerste jaar staat dit vooral in het teken van leren samenwerken, elkaar motiveren en stimuleren, feedback leren geven en ontvangen en samen studeren. In het tweede jaar worden opdrachten complexer en onderneem je vaker onderzoeks- en ontwerpactiviteiten, waarbij je elkaars input en de input van experts nodig hebt. In de majorfase in het eerste en tweede jaar word je hierbij intensief begeleid door de vakdocenten van het basisprogramma. Uiteindelijk leer je in de minorfase in het derde en vierde jaar om zelfstandig in een volwaardige PLG te functioneren.

Het kan ook zijn dat je tijdens werkplekleren in een PLG werkt, bijvoorbeeld op de opleidingsscholen in het kader van Samen Opleiden. Je werkt dan samen met studenten uit verschillende jaargroepen, waarbij de leeromgeving en vraagstukken van de stageschool centraal staan.

Leren in de praktijk, op je werkplek, vormt ook een essentieel deel van je opleiding. Over de begeleiding tijdens het werkplekleren lees je meer in het document 'Werkplekleren Hogeschool IPABO 2022-2023'.

2.3 Onderzoek

Gedurende de opleiding krijg je de kans om je professionele onderzoekende houding verder te ontwikkelen. Het gaat hierbij niet om een lineair proces maar om een voor iedere student ander pad langs belangrijke ervaringen. De onderzoekslijn van Hogeschool IPABO onderscheidt drie dimensies waarop je groei kan laten zien. Ten eerste gaat het om de zich ontwikkelende attitude van de student. Ten tweede om de ontwikkeling van de systematische aanpak van problemen en vragen. En ten slotte om de verwerving van steeds specifiekere en meer specialistische context gebonden kennis, vaardigheden en attitudes. Met de onderzoekslijn werk je aan de ontwikkeling van de brede professionele basis (bekwaamheidseis).

2.4 Toetsing

Bij de modulebeschrijvingen wordt steeds aangegeven op welke manier de toetsing van elke module plaatsvindt. Modules worden afgesloten met bijvoorbeeld een verslag, een presentatie of een mondeling gesprek. Hiervoor zijn leerdoelen opgesteld en een aantal voorwaardelijke criteria. Bij de beoordeling van de leerdoelen worden de beoordelingscriteria met de schaal ‘onvoldoende niveau’, ‘voldoende niveau’ en ‘hoogwaardig niveau’ gebruikt.

Elk jaar heb je twee mogelijkheden om de toets te maken: de eerste kans en een herkansing. De data waarop de toetsen worden afgenomen of moeten worden ingeleverd zijn te vinden op het portaal van IPABO onder ‘toetsrooster’. Je vindt bijzonderheden met betrekking tot de toetsing ook terug bij de modulebeschrijvingen onder ‘afnamecondities en toegestane hulpmiddelen bij toets’ en ‘innamecondities toets’.

Als één van de voorwaardelijke criteria niet in orde is, wordt het verslag wel inhoudelijk nagekeken, maar volgt een onvoldoende (3,0). Tijdens de volgende mogelijkheid kan de toets opnieuw worden ingediend of afgenomen.

3 Studieonderdelen Periode 13 en 14

In dit hoofdstuk vind je alle studieonderdelen waar je op beoordeeld wordt in het eerste semester van het vierde jaar Deeltijd.

3.1 Werkplekleren

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijs-periode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Stage Minor 3 Jonge kind (groep 1-3) of Oudere kind (groep 4-8) WPA MINOR 3 21B-WPA-MI3	2022-2023	13 en 14	Werkplekleren	15 EC	n.v.t.

INHOUD STUDIEONDERDEEL

Je groeit verder in de zelfstandigheid waarmee je voor de groep staat. In overleg met je werkplekleren-school werk je vanuit een groepsplan op een inhoudelijk, organisatorisch, pedagogisch en vakdidactisch verantwoorde wijze met de leerlingen in een (leeftijds)groep naar keuze, rekening houdend met verschillen in beginsituatie tussen kinderen.

Verantwoording studielast
Stagedagen: minimaal 14 (112 uur) Extra stagedagen, voorbereiding en evaluatie: 296 uur Toetsing (WPA-voorbereiding): 12 uur

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam (4.1 en 4.2)	De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van het basisonderwijs, is gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, kent de theoretische achtergronden daarvan, en houdt zijn vakkennis- en kunde actueel; De aanstaand leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven en het vervolgonderwijs.
Vakdidactisch bekwaam (4.3, 4.4 en 4.5)	De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de individuele leerling en de inzet van verschillende methodieken en middelen; De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk baseren op kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs; De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren op basis van voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak en handelen analyseren, bijstellen en ontwikkelen.

Pedagogisch bekwaam (4.6, 4.7 en 4.8)	De aanstaande leerkracht kan met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's en anderen een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen realiseren waarmee de aanstaand leerkracht bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassene in de samenleving. (algemeen); De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën; De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de individuele leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.
Brede professionele basis (4.9, 4.11)	De aanstaande leerkracht neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ studiegenoten/ opleidingsdocenten); De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking met zowel intern als extern betrokkenen van de werkplek.

BHE[1] - leerdoelen
Zie Beoordelingsformulier WPA 2022-2023.

Uitwerking toetsvormen
De beoordeling van het werkplekleren vindt plaats door middel van een werkplekassessment (WPA). Het WPA bestaat uit de uitvoering van een lesactiviteit en een reflectie en evaluatie op je eigen handelen.

Afname condities en toegestane hulpmiddelen bij toetsen
Het WPA wordt beoordeeld door een schoolopleider of instituutsopleider.

Inname condities toets
In het document 'Werkplekleren Hogeschool IPABO 2022-2023' staat beschreven welke documenten je voorafgaand aan het WPA dient in te leveren via OnStage. Toetsen tellen alleen mee wanneer zij ingeleverd zijn via OnStage. OnStage is bereikbaar via https://intranet.ipabo.nl.

[1] Bekwaamheidseis: Vakinhoudelijk bekwaam (VI); vakdidactisch bekwaam (VD); pedagogisch bekwaam (PB); brede professionele basis (BPB)

3.2 Uitstroomprofiel Onderzoekend leren

Naam en code Osiris	Studiejaar	Onderwijs-periode	Programma-gebied	Studielast in credits	Werkvormen
Minor 3 Oriëntatie Onderzoekend leren MI3-OL 21B-KPOL-MI3	2022-2023	13 en 14	KP	15 EC	HC, WC, PLG, digitaal

INHOUD STUDIEONDERDEEL: UITSTROOMPROFIEL ONDERZOEKEND LEREN

Met het uitstroomprofiel specialiseer je je in Onderzoekend leren. Minor 3 bestaat uit een brede oriëntatie op het gekozen uitstroomprofiel door middel van het ontwikkelen van een portfolio. Dit portfolio is je eerste afstudeerproduct.

In dit uitstroomprofiel ontwikkel je je tot expert onderzoekend leren bij wetenschap en technologie (W&T) en/of rekenen-wiskunde. Bij W&T betreft dit de vakken binnen Oriëntatie op jezelf en de wereld (N&T, AK, GS). Bij rekenen-wiskunde richt onderzoekend leren zich bijvoorbeeld op het stimuleren van creatief wiskundig denken en het wiskundig greep krijgen op de wereld, door te meten, meetkundige inzichten te gebruiken of door aan de slag te gaan met grafieken. Ook *computational thinking* kun je hier als focus kiezen.

Je ontwikkelt je didactische en pedagogische bekwaamheden door het bestuderen van literatuur en het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van onderzoekende en ontwerpende lessen, waarbij je de kennis, vaardigheden en houdingen van de leerlingen bevordert. Je werkt aan je brede professionele ontwikkeling door te reflecteren op je ontwikkeling en activiteiten te ondernemen die bijdragen aan je ontwikkeling op het gebied van onderzoekend leren.

Het uitstroomprofiel begint met een verkennende fase, waarin je onder andere relevante theorie bestudeert. Na deze fase volgt de ontwerp- en uitvoeringsfase waarin je samenhangende activiteiten voor wetenschap en technologie of rekenen-wiskunde voorbereidt en uitvoert. Met deze activiteiten werk je aan de ontwikkeling van kennis en inzicht van leerlingen, en hun denken en redeneren hierover, door middel van Onderzoekend en ontwerpend leren (OOL).
Je werkt ook aan de ontwikkeling van hun onderzoekende houding en van vaardigheden zoals onderzoeks- en ontwerpvaardigheden, hogere orde denkvaardigheden, en bijpassende 21e-eeuwse vaardigheden. Je baseert je op vakdidactische en andere literatuur, en op leerlijnen, en volgt de ontwikkeling van de leerlingen.

In de verwerkingsfase evalueer je de leeropbrengsten en je eigen handelen. In de afrondende fase ontwikkel je je visie op onderzoekend leren. Je reflecteert op je eigen professionele ontwikkeling. Je communiceert over je activiteiten binnen je werkplekleren-school en komt tot een onderwerp voor en een opzet van je praktijkonderzoek.
Je verdiept je in Passend onderwijs en werkt aan aspecten van Passend onderwijs bij situaties die zich voordoen bij het onderzoekend leren.

In bijeenkomsten rond Passend onderwijs verken je de mogelijkheden hoe je in activiteiten rond onderzoekend leren bij W&T en bij rekenen-wiskunde je pedagogisch en vakdidactisch handelen zo goed mogelijk kunt afstemmen op de onderwijsbehoeften van kinderen.

Het uitstroomprofiel heeft een vrije ruimte: je kunt je verdiepen in een zelfgekozen onderwerp, gerelateerd aan onderzoekend leren. Je stelt hiervoor een studieplan op.

Op de opleiding zijn er instructiebijeenkomsten en PLG-bijeenkomsten. Gedurende de gehele periode houd je een portfolio bij. Daarop krijg je feedback van de docent en van medestudenten. Uiteindelijk heb je dan voldoende bagage om aan het einde van de periode een rijk portfolio en een doordacht onderzoeksplan samen te stellen.

Bekwaamheidseisen studieonderdeel	
Vakinhoudelijk bekwaam 4.2	De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op dusdanige wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven en het vervolgonderwijs.
Vakdidactisch bekwaam (4.3, 4.4 en 4.5)	De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de individuele leerling en de inzet van verschillende methodieken en middelen. De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk baseren op kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs. De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren op basis van voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak en handelen analyseren, bijstellen en ontwikkelen.
Pedagogisch bekwaam (4.7)	De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorieën.
Brede professionele basis (4.9)	De aanstaande leerkracht neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ studiegenoten/ opleidingsdocenten).

Literatuur

Verplicht boek gericht op onderzoekend leren bij W&T:

- Van Keulen, H. & Oosterheert, I. (2016). *Wetenschap en techniek op de basisschool.* 2de druk. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers. (Zelf aanschaffen).

Verplichte artikelen gericht op onderzoekend leren bij W&T:

- Van den Berg, E. (2010). *Natuurwetenschap en techniek in het basisonderwijs: van hands-on naar minds-on, van manipuleren van objecten naar manipuleren van ideeën.* Tijdschrift voor didactiek der bèta-wetenschappen, 27 (1 en 2), 95-98.

- Ireland, J., Watters, J. J., Lunn Bronwlee, J. & Lupton, M. (2014). *Approaches to Inquiry Teaching: Elementary teacher's perspectives.* International Journal of Science Education, 6 (10), 1733-1750.
- Banchi, H., Bell, R. (2008). *The many levels of inquiry, Science & Children* (46 (2), 26-29.
- Van Rijst, R. M. (2009). De zes aspecten van een wetenschappelijke onderzoekende houding, opgehaald van: https://elbd.sites.uu.nl/wpcontent/uploads/sites/108/2017/05/2000_12_aspectensrd2.pdf
- Peeters, M., & Van Baren-Nawrocka, J. (2015). *Groeien in onderzoekend leren. JSW*(1), 14-18.
- Peeters, M., & Van Baren-Nawrocka, J. (2014). *Hoe begeleid je leerlingen bij hun eigen onderzoek*? *JSW, 4*, 18-21.
- Tanis, M., Dobber, M., Zwart, R., & Van Oers, B. (2014). *Beter leren door onderzoek-hoe begeleid je onderzoekend leren van leerlingen?* Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam. (Internet).
- Tammes, A. C., De Blauw, A. (2011). *Investeer in interactievaardigheden.* JSW, 1, 18-22.
- Hotze, A.C.G. (2018). *W&T in het basisonderwijs: makkelijker gezegd dan gedaan.* Sardes Special, 23, 37-43.

Informatiebronnen die je moet kunnen gebruiken:

- Leerlijn vaardigheden voor onderzoeken en ontwerpen:
  - http://wetenschapentechnologie.slo.nl/componenten-van-w-en-t/onderzoeken-en-ontwerpen/leerlijn-onderzoeken;
  - http://wetenschapentechnologie.slo.nl/componenten-van-w-en-t/onderzoeken-en-ontwerpen/leerlijn-ontwerpen.

- Leerlijn houdingsaspecten
  - http://wetenschapentechnologie.slo.nl/componenten-van-w-en-t/houding/uitwerking.

Verplichte literatuur gericht op onderzoekend leren bij rekenen-wiskunde:

- Bruin-Muurling, G., & Keijzer, R. (2018). Doelen voor het reken-wiskundeonderwijs van de toekomst. *Volgens Bartjens, 37*(5), 10-14.
- Jonker, V., & Wijers, M. (2016). *Onderzoeken in de rekenles.* Den Haag: Platform Bèta Techniek.
- Keijzer, R., & Veldhuis, M. (2019). Discussie reken-wiskundeonderwijs. *JSW, 2019*(9), 12-15.
- Noteboom, A. (2020). De kracht van rijke rekenvragen. *Volgens Bartjens, 39*(5), 9-13.
- Noteboom, A. & Verbeeck, K. (2020). Hoe ontwerp je rijke rekenvragen? *Volgens Bartjens, 39*(5), 28-31.
- Oonk, W., & De Goeij, E. (2006). Wiskundige attitudevorming. *Reken-wiskundeonderwijs: onderzoek, ontwikkeling, praktijk, 25*(4), 37-39. https://vangorcumtijdschriften.nl/volgens-bartjens/wp-content/uploads/sites/4/import/pp_25_4_37_-_39_Oonk_Het_kanaal_nummer_107.pdf
- Oonk, W., et al. (2015). *Rekenen-wiskunde in de praktijk. Kerninzichten* (2e druk). (Hoofdstuk 11 – visie en samenhang). Groningen: Noordhoff Uitgevers. Van Zanten, M. A. (2017). Vragen stellen in de reken-wiskundeles. In M. A. Van Zanten (Red.), *Rekenen-wiskunde in de 21e eeuw. Ideeën en achtergronden voor primair onderwijs* (pp. 175-180). Utrecht: Panama/NVORWO/Universiteit Utrecht/SLO. https://panamaconferentie.sites.uu.nl/wp-content/uploads/sites/22/2017/01/Panama-35_Rekenen-wiskunde_in_de_21e_eeuw.pdf
- Verschoor, M. & Bruin-Muurling, G. (2017). *Rekenen in de 21e eeuw.* In M. A. Van Zanten (Red.), *Rekenen-wiskunde in de 21e eeuw. Ideeën en achtergronden voor primair onderwijs* (pp. 19-32). Utrecht: Panama/NVORWO/Universiteit Utrecht/SLO.

https://panamaconferentie.sites.uu.nl/wp-content/uploads/sites/22/2017/01/Panama-35_Rekenen-wiskunde_in_de_21e_eeuw.pdf

Literatuur over praktijkonderzoek:
Van der Donk, C. & Van Lanen, B. (2016). *Praktijkonderzoek in de school.* 3de herziene druk. Bussum: Coutinho. (aanschaffen).

Verantwoording studielast	
Contacturen	Totaal 46 uur Uitstroomprofiel: 20 uur Passend onderwijs: 6 uur SLB: 12 uur PLG onbegeleid: 8 uur
Voorbereiding lessen	100 uur
Zelfstudie (literatuur en opdrachten)	150 uur
Vrije ruimte	90 uur
Toetsing	80 uur

Bijzonderheden
Het portfolio kent 3 EC (=84 uur) vrije ruimte waarin je ter ontwikkeling van je eigen professionaliteit activiteiten ontwikkelt, uitvoert en evalueert.

3.2.1 Toetsing

Voorwaardelijke criteria
• Alle schriftelijke onderdelen van het profielportfolio voldoen aan de eisen zoals geformuleerd in het taalbeleid van Hogeschool IPABO. • Er is beeldmateriaal toegevoegd waarmee de door de leerlingen behaalde leerdoelen zichtbaar (en evt, hoorbaar) zijn; • In een bijlage bij het portfolio is een plan voor de eigen invulling van de zogenoemde vrije ruimte van 3EC opgenomen. In dit plan is ook een urenverantwoording opgenomen.

Leerdoelen	
VD 4.4	De student ontwerpt, met gebruik van meerdere relevante theoretische bronnen en kritische feedback samenhangende onderzoekende/ontwerpende lesactiviteiten, op een manier die aansluit bij zijn stagegroep.

VD 4.3	De student stelt bij de lessenserie passende leerdoelen op voor de kinderen, doordacht vanuit leerlijnen.
VI 4.2	De student toont aan dat de relevante vakkennis en vaardigheden voor deze lesactiviteiten op eigen niveau doordacht zijn.
VD 4.3	De student stemt zijn vakdidactisch handelen af op de beginsituatie van zijn stagegroep en betrekt daarbij indien nodig de domeinspecifieke onderwijsbehoeftes van (een) kind(eren).
VD 4.5	De student evalueert op kritische wijze de uitgevoerde activiteiten aan de hand van het werk van de kinderen en alle gestelde leerdoelen.
VD 4.5	De student formuleert concrete verbeteringen in zijn leerkrachthandelen op basis van een evaluatie hierop.
VD 4.5	De student becommentarieert met gebruik van relevante instrumenten de talenten van een aantal kinderen in zijn stagegroep op het terrein van onderzoekend en ontwerpend leren.
VD 4.7	De student vertaalt inzichten in de specifieke pedagogische onderwijsbehoeftes van (een) kind(eren) in concreet handelen dat zich voordoet bij onderzoekend en ontwerpend leren.
VD 4.5	De student is in staat om zijn onderzoekende houding bij W&T en/ of rekenen-wiskunde aan te tonen vanuit een theoretisch perspectief.
BPB 4.9	De student reflecteert op zijn eigen professionele ontwikkeling op het gebied van Onderzoekend leren.
BPB 4.9	De student beschrijft zijn motivatie voor de invulling van de vrije ruimte en beargumenteert deze.
BPB 4.9	De student evalueert de bijdrage van de invulling van de vrije ruimte op zijn of haar professionele ontwikkeling.
VD 4.4	De student creëert een onderbouwde visie op Onderzoekend leren bij W&T en/ of rekenen-wiskunde.
VD 4.4	De student toont aan dat hij de eigen lessenserie zichtbaar heeft gemaakt in zijn stageschool op zo'n manier dat hij heeft bijgedragen aan een passende uitwisseling met collega's over Onderzoekend leren.
BPB 4.9	De student analyseert overeenkomsten en verschillen in visies op onderwijs zoals die bestaan tussen de drie verschillende uitstroomprofielen.

BPB 4.9	De student kan vanuit eigen nieuwsgierigheid en ambitie van de school onderzoeksvragen en -doelen formuleren die passen bij het uitstroomprofiel Onderzoekend leren.
BPB 4.9	De student beschrijft en onderbouwt voor elke deelvraag concrete onderzoeksinstrumenten om de geformuleerde onderzoeksvraag in de praktijk te onderzoeken.

BEOORDELINGSCRITERIA

De mate waarin de geformuleerde leerdoelen behaald zijn, wordt beoordeeld als:
- Onvoldoende (0 punten);
- Voldoende (1 punt) of
- Hoogwaardig (2 punten).*

Voldoende (1 punt)	**De student behaalt het geformuleerde leerdoel op voldoende niveau.** **Dat kan op de volgende manieren:** • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; - waarbij de student op hoofdlijnen juist redeneert; - en de student hoofd- en bijzaken in zijn verhaal kan onderscheiden. • De student betrekt in de uitwerking van zijn opdracht alle geformuleerde aspecten in het leerdoel; - het werk van de student is op herkenbare wijze uitgewerkt. • De student betrekt op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; - de student laat zien dat hij de literatuur beheerst; - de student laat zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen; - de student maakt gebruik van elementen uit een reflectiemethode; - de student gebruikt feedback ten behoeve van zijn ontwikkeling tot leerkracht.
Hoogwaardig (2 punten)	**De student behaalt het geformuleerde leerdoel op hoogwaardig niveau.** **Dat kan op de volgende manieren:** • De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald; - waarbij de redeneringen van de student volledig en uitputtend zijn; - en waarbij de student bij de kern van het verhaal blijft en relevante informatie geeft (scherp en to the point). • De student betrekt in de uitwerking van zijn opdracht alle geformuleerde aspecten in het leerdoel; - de student is hierbij inhoudelijk creatief, origineel en/of innovatief. • De student betrekt op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald; - de student betrekt in de uitwerking van de opdracht hoogwaardige literatuur; - de student gaat kritisch om met (theoretische) bronnen. • De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen: - de student koppelt zijn handelen aan een dieper leren (reflectie op dieper niveau); - de student zoekt actief naar feedback en analyseert daarmee zijn ontwikkeling tot leerkracht.

** De complexiteit van wat een student moet kunnen neemt over de jaren toe. Dit blijkt uit het beheersingsniveau van de leerdoelen. De criteria voor voldoende en hoogwaardig niveau blijven gelijk.*

Uitwerking toetsvormen
Portfolio

Inname condities toets
Toetsen tellen alleen mee wanneer zij ingeleverd zijn via OnStage. OnStage is bereikbaar via https://intranet.ipabo.nl.

Bijlagen

Bijlage 1: Landelijke bekwaamheidseisen

Bekwaamheidseisen Hogeschool IPABO

Deze bekwaamheidseisen zijn gebaseerd op de landelijke bekwaamheidseisen (Bussemaker, 2017). Deze geven toetsbare eindeisen voor het vak leraar basisonderwijs en geven de (minimale) bekwaamheid weer waar studenten aan het eind van de opleiding over dienen te beschikken.
In de onderstaande tabel is aangegeven welke eisen er op Hogeschool IPABO aan het eind van het betreffende jaar moeten worden beheerst. In sommige gevallen betreft dit voor verschillende jaren dezelfde bekwaamheidseis.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
VAKINHOUDELIJK BEKWAAM (VI)				
1	**VI 1.1** De aanstaande leerkracht beheerst van alle leergebieden de leerstof van de aangeboden leeractiviteiten.	**VI 2.1** De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten, is gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs en kent de theoretische achtergronden daarvan.	**VI 3.1** De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van de leeractiviteiten, is gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, en kent de theoretische achtergronden daarvan.	**VI 4.1** De aanstaande leerkracht staat boven de leerstof van het basisonderwijs, is gericht op het behalen van de kerndoelen en de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van het primair onderwijs, kent de theoretische achtergronden daarvan, en houdt zijn vakkennis- en kunde actueel.
2	**VI 1.2** De aanstaande leerkracht kan de leerstof samen-stellen, kiezen of bewerken op dusdanige wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	**VI 2.2** De aanstaande leerkracht gebruikt kennis van leerlijnen om de leerstof in samenhang samen te stellen, te kiezen of te bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	**VI 3.2** De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven.	**VI 4.2** De aanstaande leerkracht overziet de opbouw van het curriculum en de door-lopende leerlijnen en kan de leerstof in samenhang samenstellen, kiezen of bewerken op zo'n wijze dat de leerlingen die kunnen leren en kunnen begrijpen wat de relevantie van de leerstof is voor het dagelijks leven en het vervolgonderwijs.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
VAKDIDACTISCH BEKWAAM (VB)				
3	**VD 1.3** De aanstaande leerkracht stelt leerdoelen bij de vakinhoud en kan deze afstemmen op het niveau en de kenmerken van de doelgroep.	**VD 2.3** De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen.	**VD 3.3** De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en de inzet van verschillende methodieken en middelen.	**VD 4.3** De aanstaande leerkracht vertaalt de vakinhoud zodanig dat een duidelijke relatie aanwezig is tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de individuele leerling en de inzet van verschillende methodieken en middelen.
4	**VD 1.4** De aanstaande leerkracht herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactische werkvormen en (digitale) leermiddelen.	**VD 2.4** De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijs-theorieën,vak-didactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.	**VD 3.4** De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk koppelen aan kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.	**VD 4.4** De aanstaande leerkracht kan zijn onderwijspraktijk baseren op kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën, vakdidactiek, (digitale) leermiddelen en evalueren en beoordelen van onderwijs.
5	**VD 1.5** De aanstaande leerkracht kan leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren.	**VD 2.5** De aanstaande leerkracht kan samenhangende leeractiviteiten voorbereiden, uitvoeren en evalueren, gebruikt hierbij voortgangsinformatie en kan zijn didactische aanpak onderbouwen.	**VD 3.5** De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren, op basis van voortgangs-informatie en kan zijn didactische aanpak analyseren en bijstellen.	**VD 4.5** De aanstaande leerkracht kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren op basis van voortgangs-informatie en kan zijn didactische aanpak en handelen analyseren, bijstellen en ontwikkelen.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
PEDAGOGISCH BEKWAAM (PB)				
6	**PB 1.6** De aanstaande leerkracht werkt tijdens de uitvoering van zijn leeractiviteiten aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat.	**PB 2.6** De aanstaande leerkracht kan, in afstemming met collega's, werken aan een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.	**PB 3.6** De aanstaande leerkracht kan, in samenwerking met collega's en andere professionals, een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat realiseren waarmee hij bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.	PB **4.6** De aanstaande leerkracht kan met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's en andere professionals een veilig ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen realiseren waarmee de aanstaande leerkracht bijdraagt aan de ontwikkeling tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen in de samenleving.
7	**PB 1.7** De aanstaande leerkracht herkent pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën passend bij de doelgroep.	**PB 2.7** De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen koppelen aan pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelings-theorieën en gedrags-wetenschappelijke theorieën.	**PB 3.7** De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschap-pelijke theorieën.	**PB 4.7** De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen verantwoorden op basis van pedagogische theorieën en methodieken, ontwikkelingstheorieën en de gedragsweten-schappelijke theorieën.

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
PEDAGOGISCH BEKWAAM (PB)				
8	**PB 1.8** De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de groep.	**PB 2.8** De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen.	**PB 3.8** De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.	**PB 4.8** De aanstaande leerkracht kan zijn pedagogisch handelen afstemmen op de individuele leerlingen en de groep en kan dit handelen afstemmen op en verantwoorden naar de leerlingen, ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerlingen betrokken zijn.
BREDE PROFESSIONELE BASIS (BPB)				
9	**BPB 1.9** De aanstaande leerkracht werkt aan zijn eigen ontwikkeling door op basis van eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).	**BPB 2.9** De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelings-doelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).	**BPB 3.9** De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelings-doelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (mentor/coach, medecursisten/ opleidingsdocenten).	**BPB 4.9** De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling door te werken aan eigen leer- en ontwikkelingsdoelen gebaseerd op de eigen ontwikkelbehoefte en maakt hierbij gebruik van reflectief leren (collega's/ medecursisten/ opleidingsdocenten/ andere professionals).

Periode	Jaar 1 Opleidingsbekwaam	Jaar 2 Minorbekwaam	Jaar 3 Werkplekbekwaam	Jaar 4 Startbekwaam
BREDE PROFESSIONELE BASIS (BPB)				
10	**BPB 1.10** De aanstaande leerkracht heeft een nieuwsgierige houding, stelt zichzelf vragen en zoekt naar antwoorden vanuit verschillende perspectieven.	**BPB 2.10** De aanstaande leerkracht heeft een onderzoekende houding en verzamelt vanuit verschillende perspectieven gegevens en kan hier voorlopige conclusies aan verbinden.	**BPB 3.10** De aanstaande leerkracht kan op systematische wijze, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven gegevens verzamelen en analyseren en kan hier conclusies aan verbinden.	**BPB 4.10** De aanstaande leerkracht maakt flexibel gebruik van een onderzoekscyclus: formuleert een beantwoordbare onderzoeksvraag en verzamelt systematisch, met geëigende methoden en vanuit verschillende perspectieven data om deze onderzoeksvraag te beantwoorden, hanteert passende methodes van analyse en kan daar conclusies aan verbinden.
11	**BPB 1.11** De aanstaande leerkracht toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.	**BPB 2.11** De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op groepsniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.	**BPB 3.11** De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking.	**BPB 4.11** De aanstaande leerkracht levert een actieve bijdrage aan de schoolontwikkeling op zowel groeps- als schoolniveau en toont verantwoordelijkheid in communicatie en samenwerking met zowel intern als extern betrokkenen van de werkplek.

Nuttige adresgegevens

Website www.ipabo.nl

Decanaat/Vertrouwenspersonen
Amsterdam: Jochem Quartel
e-mail: j.quartel@ipabo.nl

Alkmaar: Ans Koopman
e-mail: a.koopman@ipabo.nl

Examencommissie
e-mail: examencommissie@ipabo.nl

Teamleider: Sonja Stuber
E-mail: s.stuber@ipabo.nl